

**KGORO YA THUTO YA GAUTENG
TLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU**

**SEPEDI LELEME LA PELE
MAEMO A GO LEKANELA
(Lephephe la Bobedi)**

NAKO: diiri tše 2

MEPUTSO: 75

DITAELO

- Badišiša ditaelo ka šedi.
- Lephephe le le arotšwe ka dikarolo tše THARO, e lego ya A, B, le C.
- Karolong ya A, o filwe ditsopolwa tše NNE, araba dipotšišo go tšwa ditsopolweng tše PEDI fela.
- Karolong ya B le C kgetha potšišo e TEE fela go ye nngwe le ye nngwe ya tšona.
- Kgetha potšišo e TEE ye telele le e TEE ya ditsopolwa.
- Mo go karolo B, ge o kgethile potšišo ya ditsopolwa, o tla araba ye telele karolong ya C goba ge o kgethile ye telele karolong ya B, o swanetše go araba ditsopolwa karolong ya C

KAROLO YA A

Araba ditsopolwa tše PEDI fela karoleng ye.

**POTŠIŠO 1
THETO**

Senakangwedi 5 – D.M. Mampuru

- 1.1 Badišiša setsopolwa se se latelago ka šedi gore o tle o kgone go araba dipotšišo

Setsopolwa A

O tlaeletšeng ka tlhago, Ntho faseng e sabalaka godimo ga' ago, O sa ba nyamiše wa tšhiroga,	3
Le ge dikgolatsela di ikeme go go sekamolla, Ithhogiše meletiana le dikgese, Re bone a dinamelwa makoko, Gore kgololo le thoko efe di go gololela.	6
O tietšeng mokagona? Khutšo o e hwetša neng?	9
Tša Modimo le tša boradisaense dittholo, Di gatile godimo ga gago, Ba otopedi le dipula, Bolengwenapedi le baloi, Ka dinanatha ba go tlapintše	12

- 1.1.1 Efa, tlhalošo ya maleba ya lentšu le 'tlapintše' go ya ka fao le šomišitšwego seretong. (1)
- 1.1.2 Ke sekapolelo sefe seo se šomišitšwego mothalotheotong wa pele wa sereto se? Hlaloša le tšhomišo ya sona. (3)
- 1.1.3 Ke maele afe ao o ka a fago Tona ya tša dinamelwa go fokotša dikotsi ditseleng? Efa dintlha tše THARO. (3)
- 1.1.4 Sereti se šupa eng ka mantšu a? **ba otopedi le bolengwanapedi.** (2)
- 1.1.5 Ge o bona tsela e na le mohola? Fahlela karabo ya gago ka dintlha tše THARO. (3½)
- [12½]**
- 1.2 Bala setsopolwa se se latelago gore o tle o kgone go araba dipotšiso.

Setsopolwa B

Di retwa di boa mokatong, morutiši! Re tla go lebogo a sele, montsošabošego! Re tla go itielwa magoswi mohla re fula dienywa mereng ya gayo Mmetlabokamoso, go sele, tshwela mare diatleng!	3
Mohloyawena, o hloka hlogo morutiši, O ipolaiša go robja ke hlogo a sa e šomiše Gobane ka wena, re kgona go itebanya le mošweu, ra khora. Ka wena matšibogo ka moka a theogelwa.	6

- 1.2.1 Ke maele afe o ka a fago mogwera wa gago yo a nyatšago barutiši? Efa dintlha tše THARO. (3)
- 1.2.2 Ge o le motswadi o ka thuša barutiši bjang go ba nolofaletša mošomo? Hlaloša ka dintlha tše THARO. (3)
- 1.2.3 Ka methaladi e MEBEDI, efa kgopolo ya gago mabapi le barutiši. (2)
- 1.2.4 Ngwala seema se se lego mothalotheotong wa 2 ka botlalo, o be o fe le tlhalošo ya maleba ya sona. (2½)
- 1.2.5 Tsopola mohlala wa poeletšotumammogo temathetong ya bobedi o be o e thalele. (2)
- [12½]**

1.3 Bala setsopolwa se se latelago gore o tle o kgone go araba dipotšišo.

Setsopolwa C

E tšee, o e rwale monwaneng, ke go file! Ke mpho ya lerato la ka, go wena, Raesibe, Ke leswao lešo, tsebeng yago, Raesibe, Ke mefirimebedi e kgonago go lla!	3
Ke nna wa bobedi, o wa mathomo mphiii, Ka palamonwana ye, motsenyetša ga a sa nyakega. O wa ka, ke wa gago lehora, Raesibe!	6
E lebelele e tla go sebela sa pelong ya ka! Go tšea kang le naledi fa, ga yona, ga o go bone? Botse bja lona bo swana le theko ya yona; Ke Gauta, letlapahlokwa, yeo Raesibe!	9
Ke sona seageletšarato la gago le nna; Ka botse e swana nago, e lebeledišiše! E no ba e senya ka go se buše moya.	12

- 1.3.1 Efa mohlala wa morumokwanothomi temathetong ya pele ya sereto se, o be o fahlele karabo ya gago ka lebaka. (2½)
- 1.3.2 A palamonwana e na le mohola? Thekga karabo ya gago ka mabaka a MABEDI. (3)
- 1.3.3 Ke kotsi efe yeo e ukangwago ke sereti mabapi le motsenyetša seretong se? Hlaloša ka methaladi ye MEBEDI. (2)
- 1.3.4 Ka boripana, efa moko wa sereto se. (3)
- 1.3.5 Ke maele afe o ka a fago baratani ba gore le ka dinako tša mathata ba kgotlelelane? Efa dintlha tše PEDI. (2)
- [12½]**

1.4 Bala setsopolwa se gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di se latelago.

Setsopolwa D

Se mo segeng ke motho, O belegwe ke batho A hloka mahlatse bja ka nna le wene.	3
A diila maru a lerato le tlhokomelo, Goba ba mmelegi ba halane, Ba se sa tšeelana mello, Ba mmolaiša phefo ya kgakanego, A itira setseketseke, Goba a fetwa ke riba la bophelo.	6
O fetogile mohlaki, A nyentšha bontši, A nkgela meloko bokapodile.	9
Phetšong a ingala A ba mohlakaboyo mošiabatho	12

- 1.4.1 Go ya ka mothalotheto wa 6, go se sa tšeelana mello ke goreng? (1½)
- 1.4.2 O ka dirang go fokotša palo ya malalaphaephe setšhabeng? Efa dintlha tše THARO. (3)
- 1.4.3 Ke phošo gore malalaphaephe a ikgopelele mašelang mebileng? Fahlela karabo ya gago ka dintlha tše THARO. (3)
- 1.4.4 Efa molaetša wa sereto se ka methaladi ye MERARO. (3)
- 1.4.5 Ke ka lebaka la eng lelalaphaephe le bitšwa setseketsake? (2)
- [12½]**

PALOMOKA YA KAROLO YA A: [25]

KAROLO YA B

Araba potšišo e TEE karolong ya B.

**POTŠIŠO 2
TERAMA**

A moswina ngwanana' thakana – M.S. Serudu

- 2.1 Badišiša ditsopolwa tše gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di di latelago:

Setsopolwa A

Modupi	(<i>Ka go ngaletša</i>): Nna le se ke la mpala fao. Ga ke sa nyaka go bolela selo le yena. Ke feditše ka yena. Ebile ke nyaka go tloga mo gae ke yo dula moo a ka se mponogo. Ge nka fela ke mmona ke tla be ka dira phošo.
Mologodi	(<i>O garolwa ke letswalo</i>): Hle ngwanaka, se iše pelo mafiša. A re mo lekeng, mohlomongwe a ka fetola megopob a buša a ba motho.

- 2.1.1 Ke diphošo dife tšeo Modupi a bego a bona gore o tla feletša a di dirile? (2)
- 2.1.2 Go ya ka wena ke tshwanelo gore ngwana a iše motswadi seatla? Fahlela karabo ya gago. (3)
- 2.1.3 Ge o be o le Lekope o be o ka dirang Mologadi ge o lemogile gore o go tšheletše meratišo dijong? Hlaloša ka methaladi ye MERARO. (3)

Setsopolwa B

Lekope	: O rerešitše. Bjale mpotše. Na gona le molato ge monna a ipoeletša? Segageno se reng?
Thomo	: Sona se re monna ga a horišwe ke mogopo o teyana!
Lekope	: Iše Morena! Ntlogele ge, ke phethile la bomakgolokhukhu
Thomo	: O leka go tšeiša tabo ye kgolo ye phefo, mogolle. O reng wa re o phetha segageno, wa hloka le go ntoma tsebe? O tšo kgopelelwa ke bomang leššetšana bo?
Lekope	: Ke go lome tsebe gore o direng?
Thomo	: Matladi a mošate. O sa mpotlela ga o mphetole. O reng o phetha la mogobgolo ka go šuela? Ge o tsoma mogopo wa bobedi, o reng o pšhatla wa kgale?

- 2.1.4 Ke ka lebaka la eng Mologadi a romile Thomo go yo boledišana le Lekope? Efa dintlha tše PEDI. (2)
- 2.1.5 Ke diphošo dife tše THARO tšeo di bego di laetša gore Mmatlala ga se a ikemišetša go aga motse le Lekope? (3)
- 2.1.6 A o bona e le tshwanelo gore Thomo a tsene ditaba tša Lekope? Fahlela ka methaladi ye MEBEDI. (3)

Setsopolwa C

Lekope	(O bona ntlo ya gagwe): Aowi! Nkane nke le mpušetša ka mola mollong wa Makii? Nkweleng bohloko hle!
Modupi	: Aowa tate. Re nyaka gore o tsene o tšee diaparo tša gago re ye gae.
Lekope	(ka letšhogo): Ke tsena le mang bjale?
Thomo	: Ao, warra! Na o tšhaba go tsena lapengla gago?
Lekope	: Ngwanenyana yola o nyakile go mpolaya. Tsena le nna hle!

- 2.1.7 Ge o be o le Mologadi o be o ka amogela Lekope gape pelong ya gago? Efa boikgopolelo bja gago ka methaladi ye MEBEDI. (3)
- 2.1.8 Ka dintlha tše THARO re alele seemo sa ntlo ya Lekope ge a boa bookelong. (3)
- 2.1.9 Ke karolo efe yeo e kgathilwego ke badimo ge Lekope a le bookelong? Hlaloša ka dintlha tše THARO. (3)

[25]

GOBA

- 2.2 Hlaloša kgato ka kgato ka fao Lekope a ikgogoletšego magala hlogong ka go tlogela lapa la gagwe le Mologadi, a ratana le Mmatlala ka gona.

PALOMOKA YA KAROLO YA B: [25]

KAROLO YA C

Araba potšišo e TEE karolong ya C.

**POTŠIŠO 3
PADI**

Nnete Fela – M.A. Kekana

- 3.1 Badišiša ditsopolwa tše gore o tle o kgone go araba dipotšišo tše di di latelago:

Setsopolwa A

“Ke tla mo lentšha moraranyana yo! Ke re ke tla mo lentšha”.
A bolela a hunne diatla a le malaong a lbeletše leswising ka pefeb.” “Ka bobedi bja bona, yena le mokgalabenyana yo ba rego ke rragwe; ke tla ba laya. Ba ka kgonwa ke gore motho a kgotlele se ba ikgantšhago ka sona se ba swabe re swane.

- 3.1.1 Karabo o be a befeditšwe ke eng setsopolweng se? Hlaloša ka methaladi ye MEBEDI. (3)
- 3.1.2 Ka methaladi ye MEBEDI hlaloša ka fao Karabo a kgotletšego sediba sa Bubbles le Noko ka gona. (2)
- 3.1.3 Ge o be o le Noko o be o ka thuša Karabo bjang ka go mmušetša tseleng ya setho? Efa dintlha tše THARO. (3)

Bubbles o no re ge a feleletša go feta sefatanaga seo Ariel a retolla dihlogo tša ba lego kgauswi ka go goa a wa. Go be go bonala a rile ge a theoga tselanathokong go wela tseleng pele ga sefatanaga sa gagwe, a se gate gabotse ka dieta tšeo tše telele tša gagwe, leoto la phereketša a lahlegelwa ke bogato a wa. O be a nabile, a swere leoto, sefahlego se ngwadiwe bohloko fela.

Setsopolwa B

- 3.1.4 Bubbles le Ariel ba be ba gahlanetše lefelong lefe? Ka morero ofe? (3)
- 3.1.5 Leano la Bubbles la go wa e be e le lefe? Hlaloša ka methaladi ye MEBEDI. (2)
- 3.1.6 Ge o šetše o kwele ka mesepelo ya sindikheithi, o ka dirang gore e se tšwele pele? Hlaloša ka methaladi ye MEBEDI. (2)

- 3.1.7 Go ya ka Bubbles ke eng seo se paledišitšego Karabo go tlo itšeela sengwalwa ka boyena? Hlaloša ka methaladi ye MEBEDI. (2)

Setsopolwa C

“Fela ga se a šala a re tshwenya yo Karabo ka mo re bego re mo tšhogile ka gona. Gape re be re phela re mo dišitše bošego le mosegare re tšhoga gore a ka no leka go tšhāba. Fela ga se a tshwenya. Ga ke tsebe gore o be a no bona ge a phela a dišitšwe naa, a napa a no nyama gore fa ga go makatika a a ka lekago a tšwelela.”

- 3.1.8 Hlaloša ka methaladi ye MERARO gore go ile gwa direga eng ge Mabusha a lemoga gore Noko a boledišana le Bubbles mogaleng? (3)
- 3.1.9 Ka methaladi ye MEBEDI re alele gore naa Noko o kwane bjang le Mabetlela gore a mo swarele Karabo. (2)
- 3.1.10 Hlaloša ka fao Bubbles a tsebilego ka gona gore Karabo o kae, le gore o ile a ikwa bjang ge a lemogile gore Karabo o sa phela. (3)

[25]

GOBA

- 3.2 Hlaloša dimelo tša baanegwa ba ka botlalo:

- 3.2.1 Noko (5)
- 3.2.2 Bubbles (5)
- 3.2.3 Karabo (5)
- 3.2.4 Ariel (5)
- 3.2.5 Mabuša (5)

PALOMOKA YA KAROLO C: [25]

PALOMOKA: [75]